

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет педагогіки, психології та мистецтв

Кафедра мистецької освіти

Історія образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

III курс – 33, 34 гр. (5 семестр)

2021 – 2022 навчальний рік

Силабус розглянутий на засіданні кафедри мистецької освіти.

Протокол від « ____ » _____ 2021 року № ____

Завідувач кафедри: Стрільєвич Т. М. (_____)

(ініціали та прізвище)

(підпис)

Розробник: канд. мистецтвознавства, доц. Кириченко О. І.

Ел. адреса: leragr@ukr.net (Кириченко Олені Іванівні)

Інша контактна інформація: +3805045714 84

Назва дисципліни:	Історія образотворчого мистецтва
Спеціальність:	014.12 Освіта. Образотворче мистецтво 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітньо-професійна програма:	2016
Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Форма навчання:	Денна
Курс:	III
Семестр:	5

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Тип дисципліни	Нормативна
Кількість кредитів –	2
Блоків (модулів) –	1
Загальна кількість годин –	60
Тижневих годин для денної форми навчання:	3
Лекції	16 год.
Практичні, семінарські	20 год.
Лабораторні	– год.
Самостійна робота	24 год.
Індивідуальне науково-дослідне завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо)	
Вид підсумкового контролю:	Залік
Сторінка дисципліни на сайті університету	
Зв'язок з іншими дисциплінами.	пререквізити: світова історія, історія України, культурологія; постреквізити: живопис, малярство, скульптура, перспектива, композиція.

2. Анотація до курсу

Курс «Історія образотворчого мистецтва» як одна з фундаментальних фахових дисциплін націлений на формування власного ставлення до складного феномену мистецтва та його ролі в культурі і на навчання використанню отриманих знань у ході професійної діяльності, в процесі вивчення курсу формуються певні компетентності відповідно Стандарту та Освітній програмі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набуває загальні компетентності:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів образотворчого мистецтва.
- Розвиток критичного та наукового мислення студентів.
- Здатність володіти державною та іноземними мовами, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, уміння влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність здійснювати пошук, збереження, обробку та редагування професійної інформації з різних джерел з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень; вміти самостійно поглиблювати знання в рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації, прагнути до саморозвитку, постійного підвищення кваліфікації та майстерності.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та генерувати нові ідеї (креативність).
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; презентувати результати власної художньо-творчої діяльності.
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Здатність розуміти сутність мистецьких явищ та використовувати візуальне мистецтво як засіб формування глядацької свідомості та естетичного середовища.
- Здатність працювати в міжнародному контексті.

3. Мета та цілі курсу

Метою курсу є ознайомлення з ключовими питаннями розвитку образотворчого мистецтва, з термінологією та основними теоретичними поняттями в сфері мистецтвознавства, з хронологічними етапами розвитку стилів, напрямів, течій в історії мистецтва країн Сходу, Західної Європи, Росії та України, у визначенні місця українського мистецтва у великому обсязі світової художньої культури.

4. Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення дисципліни: об'єднати загальні теоретичні знання з можливістю їх використання на практиці, можливістю конкретного аналізу суспільних явищ та художніх цінностей; крім цього, завдання повинні виявити світоглядні позиції фахівця, його загальну культуру в цілому, здатність використовувати ці надбання у вирішенні актуальних проблем сучасності.

Для освоєння дисципліни необхідні знання, уміння та навички:

Фахові компетентності:

- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності образотворчого мистецтва, зміст основних класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, усвідомлювати їх художньо-естетичну природу.

- Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології сучасного образотворчого мистецтва; оцінювати нові відомості та інтерпретації у контексті формування цілісної картини розвитку сучасного мистецтва протягом його історії.

- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчій діяльності, аргументовані знання художніх стилів різних епох та володіння академічними і сучасними техніками, прийомами та методиками, спроможність до професійного спілкування щодо актуальних проблем мистецтвознавства.

- Здатність демонструвати достатньо високий рівень творчої майстерності, розуміти основні шляхи інтерпретації художнього-пластичного образу у мистецтвознавчій, творчій та дослідницькій діяльності; інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

- Здатність володіння сучасною культурою мистецтвознавчого дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

- Здатність застосовувати базові знання провідних художньо-теоретичних систем та концепцій, історичних та мистецьких процесів розвитку українського образотворчого мистецтва в творчій та мистецтвознавчій діяльності.

- Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності; використовувати професійно профільовані знання в творчій діяльності, пов'язаній з проектуванням та створенням, здійснювати пошук, аналіз та інтерпретацію інформації, необхідної для виконання завдань професійної діяльності.

- Здатність працювати в колективі і команді, ефективно взаємодіяти з колегами, керівництвом, учнями.

5. Результати навчання модуля

Після вивчення дисципліни очікувані результати:

Знання:

- Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.

- Обґрунтовані знання про сучасні засади функціонування та організації культури та мистецтва, знання правових основ і законодавства України в галузі культури, мистецтва та охорони пам'яток.

- Знання матеріалів та технік образотворчого мистецтва; виражальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення.

- Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.

- Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.

- Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.

Уміння:

- Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, розуміти та вміти складати тексти державною та іноземною (- ними) мовами, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву, працювати в команді та автономно, працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), вивчати та використовувати історичний досвід світових мистецьких практик.

- Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.

- Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід

- Вміння орієнтуватися в сучасних програмних та апаратних засобах, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням.

Комунікативні компетентності:

- Здатність використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою, застосувати це в презентаціях, есе та дипломній роботі.

- Готовність популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної само-ідентифікації.

- Здатність використовувати власну творчу діяльність як засіб активного художньо-естетичного впливу на глядача, залучати глядача до творчого процесу та спілкування, обговорення проблем мистецького спрямування, дотримуватися у своїй діяльності сучасних принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

- Здатний до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології; здатний до міжособистісної взаємодії, уміє толерантно вести дискусії та аргументувати власні думки.

Автономія і відповідальність:

- Здатність відповідально ставитися до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

- Здатність аналізувати соціально та особистісне значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.

-Здатність створювати рівноправний і справедливий клімат у освітньому середовищі, демонструвати принциповість, вміння відстояти власну думку, протистояти небажаному впливу, але і мати толерантність, вміння пристосовуватися, ефективно діяти в соціальних умовах, що постійно змінюються

- Здатність орієнтуватися в різних життєвих ситуаціях, ефективно працювати в сучасному суспільстві з ринковою економікою, формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

6. Політика курсу

Загальні вимоги:

- Студенти і викладачі несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.
- Студент повинен відвідувати всі види занять з дисципліни (лекції, практичні) за розкладом.
- Пропущені семінарські заняття з поважної причини студент повинен в обов'язковому порядку відпрацювати, тобто самостійно вивчити тему, здати її викладачеві в призначений час (останній срок – за три дні до початку екзаменаційної сесії), за кожне пропущене заняття студент отримує по 2 додаткових завдання, що відповідають темі. Консультації викладач дає за окремим розкладом, що знаходиться на кафедрі і в деканаті.
- Студент повинен дотримуватися правил відвідування занять в університеті, етики поведінки (не запізнюватися на заняття, не заважати вести заняття, вимикати у час заняття мобільні телефони та інші цифрові електронні пристрої або перевести їх у беззвучний режим. Ноутбуки можуть використовуватися лише для введення нотаток та виконання практичних завдань у системі CMS УКУ).
- Студенти мають право робити аудіозапис аудиторного заняття для свого особистого освітнього використання за погодженням з викладачем. Студент не має права розміщувати запис на веб-сайті чи іншому сторонньому ресурсі без письмової згоди викладача.
- Всі завдання студент повинен виконувати вчасно, брати активну участь в обговоренні питань на семінарських заняттях. Семестрові роботи здаються в установлений графіком термін.
- Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, по електронній пошті або через систему повідомлень CMS УКУ. На запит зацікавлених студентів, викладач призначає консультацію для аналізу самостійної роботи студентів. Відвідування таких консультацій за бажанням студента.
- Студенти повинні оволодіти навичками використання системи CMS УКУ, оскільки матеріали курсу (модуля) і практичні завдання будуть розміщені в цій системі.

Навчальні вимоги:

- Комунікація та групова співпраця є важливими компонентами засвоєння знань і професійних компетентностей під час курсу (модуля). Тому для виконання вимог курсу (модуля) студенти мають брати участь в усіх аудиторних заняттях, причому перед тим ознайомитися з обов'язковою для вивчення теми літературою. У разі пропуску заняття без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10%.
- В межах самостійної роботи студенти опрацьовують літературу до теми, переглядають відео, виконують практичні завдання для самоконтролю і практичні завдання з метою перевірки засвоєння ними знань і набуття навичок.
- Виконання практичних завдань для самоконтролю є рекомендованим для кращого засвоєння навчального матеріалу. Ці завдання можна виконувати разом. Виконання індивідуальних практичних завдань з метою перевірки засвоєння студентами знань і набуття навичок є обов'язковим. Ці завдання виконуються індивідуально.

- Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності при виконанні індивідуальних контрольних завдань. У разі списування і плагіату при виконанні завдання, студент отримує незадовільну оцінку за нього. У разі повторного списування чи виявлення плагіату студент не допускається до семестрового заліку.
- Ступінь освоєння навчального матеріалу перевіряється тестуванням або іншими засобами контролю. Студенти, які набрали менше 60% за підсумками рейтингового контролю, корегують свої бали за допомогою додаткового залікового завдання, що охоплює весь пройдений матеріал. При цьому набрані бали виставляються по мінімальному рівню.

7. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план

Тиж. / дата / год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) /	Література Ресурси в Інтернеті	Самостійна робота, завдання, год.	Вага оцін- ки	Термін виконання
Тиж. 1 / 2 акад. год.	Блок /Модуль I. Тема 1. Походження мистецтва, особливості мистецтва первісного суспільства 1. Відкриття печерного живопису. 2. Періодизація та основні ознаки розвитку первісного суспільства. 3. Характерні риси мистецтва первісного суспільства. 4. Теорії виникнення мистецтва. 5. Специфіка розвитку мистецтва первісного суспільства. 6. Зображення тварин в європейських пам'ятках мистецтва первісного суспільства. Петрогліфи. 7. Зображення людини в європейських пам'ятках мистецтва первісного суспільства. 8. Мегалітичні споруди первісного суспільства. 9. Особливості мистецтва первісного суспільства на теренах України. Будівництво і живопис Трипілля; розписна трипільська кераміка. 10. Характерні риси розвитку художньої культури скіфів.	Лекція	Презентація, відеоматеріали 1. Возникновение изобразительного искусства: истоки и периодизация. Лекция (рос. мова, 45 хв. 17 с.) https://www.youtube.com/watch?v=ti-he_JxJUQ 2. История открытия и изучения памятников палеолитической живописи. Часть 1 Лекция (рос. мова, 45 хв. 35 с.) https://www.youtube.com/watch?v=pz7MN--P8ZY 3. Палеолитическая живопись Франции и России. Лекция 2 (рос. мова, 45 хв. 09 с.) https://www.youtube.com/watch?v=rr6CX4FydU0 4. Призраки Стоунхенджа. Документальный фильм BBC (рос. мова, 44 хв.) https://www.youtube.com/watch?v=FUePvIpHiQ8 5. Кам'яна Могила (9 хв. 12 с.) https://www.youtube.com/watch?v=8bZ18aoO3uk 6. Трипілля. Забута цивілізація Старої Європи (52 хв. 27 с.) https://www.youtube.com/watch?v=IO_CQy9j6oA 7. Скіфія. Царство Курганів (29 хв. 24 с.) https://www.youtube.com/watch?v=LhNvelbx-Hc	<u>Переглянути фільм:</u> «Первісний лад на території України» (9 хв. 19 с.) https://www.youtube.com/watch?v=o9S59B3O4qc <u>Проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу:</u> 1. Які теорії походження мистецтва найбільш актуальні, на яких принципах засновані їхні концепції? 2. Яким чином проявляв себе синкретизм мистецтва первісного суспільства? 3. В чому полягають специфіка зображень тварин у печерному живописі та художні особливості палеолітичних «венер»? 4. Чи можна знайти такі ознаки в мистецтві трипільської культури, які вказують на найраніше проявлення українського світогляду? Наведіть приклади 5. Якими художніми особливостями визначене мистецтво первісного суспільства? 1 год.		Тиждень 1-2 – до практ. заняття
Тиж. 2 / 2 акад. год.	Тема 3. Мистецтво східних цивілізацій: Межиріччя (Месопотамія), Стародавній Єгипет 1. Світогляд та його відображення у культурі і мистецтві країн Давнього Сходу. 2. Специфіка культурного зодчества Межиріччя. 3. Гробниці та храми Давнього Єгипту. 4. Ідейні засади і зображальні принципи канону образотворчого мистецтва Межиріччя та Єгипту. 5. Період Амарни та його роль і значення для розвитку давньоєгипетського мистецтва. 6. Запад мистецтва	Лекція	Презентація, відеоматеріали 1. Шумер и Аккад. История мировых цивилизаций (рос. мова, 8 хв. 19 с.) https://www.youtube.com/watch?v=gJuw8mcsRw 2. Кратко и просто о Шумерах (рос. мова, 7 хв. 36 с.) https://www.youtube.com/watch?v=ldYFfIfAXk 3. Ассирия. История древнего мира (рос. мова, 8 хв. 43 с.) https://www.youtube.com/watch?v=zJ2jTyxFqnA 4. Ассирийская культура. История древнего мира (рос. мова, 12 хв. 03 с.) https://www.youtube.com/watch?v=eXbDHaAJiak 5. Вавилонское царство при Хаммурапи. История древнего мира (рос. мова, 10 хв. 51 с.) https://www.youtube.com/watch?v=AhKymrOBFiA 6. Искусство Древнего Египта. Лекция Виктора	<u>Переглянути фільм:</u> «Таємниці пірамід» (10 хв.) https://www.youtube.com/watch?v=jlR6oq4YrMU <u>Проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу:</u> 1. В чому полягають особливості світогляду, що відобразилися у мистецтві східних цивілізацій? Визначити, які спільні риси в своєму розвитку має мистецтво країн Давнього Сходу? 2. Як ви розумієте поняття «канон у мистецтві»? В чому полягає специфіка давньоєгипетського канону та канону мистецтва Межиріччя? 3. В чому полягає зміст зображення фараонів у скульптурі та рельєфах Стародавнього Єгипту? Яку роль відігравав обряд хеб-сед у створенні скульптурних і		Тиждень 2-3 – до практ. заняття

	Давнього Єгипту.		<p>Солкина (Лекція I). Архаїка і Древнє царство (рос. мова, 2 год.30 хв.25 с.) https://www.youtube.com/watch?v=sRPC3TjTv_c</p> <p>7.Искусство Древнего Египта. Лекция Виктора Солкина (Лекция II). Среднее царство (рос. мова, 2 год.30 хв.37 с.) https://www.youtube.com/watch?v=FLfTvYwlgPM</p> <p>8.Искусство Древнего Египта. Лекция Виктора Солкина (Лекция III). Новое царство (рос. мова, 2 год.38 хв.04 с.) https://www.youtube.com/watch?v=NLS-WH6OJJo</p> <p>9.Искусство Древнего Египта. Лекция Виктора Солкина (Лекция IV). Позднее время (рос. мова, 2 год.27 хв.02 с.) https://www.youtube.com/watch?v=eoQkWiAkRw4</p>	<p>рельєфних зображень фараона? 4.Яку роль у розвитку давньоєгипетського мистецтва відіграв амарнський період? 1 год.</p>		
Тиж. 3 2 акад. год.	<p>Тема 1. Походження мистецтва, особливості мистецтва первісного суспільства 1. Теорії походження мистецтва (теорія «макаронів», теорія руки, теорія гри та інші). 2. Специфіка, періодизація та основні ознаки розвитку первісного суспільства. 3. Специфіка зображення тварин в європейських пам'ятках мистецтва первісного суспільства (печерний живопис, петрогліфи). 4. Особливості зображення людини в європейських пам'ятках мистецтва первісного суспільства (скульптура, петрогліфи). 5. Мегалітичні споруди первісного суспільства. 6. Будівництво і живопис Трипілья; розписна трипільська кераміка. 7. Характерні риси розвитку художньої культури скіфів, «царські» кургани скіфської знаті; специфічні риси скіфського «звіриного стилю».</p>	Практичне (семінарське) заняття	<p><u>Основна література:</u> 1. Баженов О.Л. Історія первісного суспільства: навчально-методичний посібник для студентів історичного факультету денної форми навчання / О.Л. Баженов. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2014. 296 с. 2. Кравич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво. У 3 ч. Львів, 2003. Ч.І. 256 с. <u>Допоміжна література:</u> 1. Абрамова З.А. Изображение человека в палеолитическом искусстве Евразии. Ленинград-Москва: Наука, 1966. 223 с. 2. Леві-Строс К. Первісне мислення / Перекл. с франц. Київ: Український центр духовної культури, 2000. 324 с. 3. Мириманов В.Б. Первобытное и традиционное искусство. Москва, 1973. 320 с.</p>	<p>Аналіз (у письмовій формі) однієї з пам'яток мистецтва первісного суспільства: <i>Живопис печер: Альтаміра, Ла Мадлен, Ласко, Фон де Гом, Кастильо, Монтеспан, Капова печера; Віллендорфська Венера, Стоунхендж, Кам'яна Могила; предмети Мізинської стоянки; керамічні вироби трипільської культури; скіфські золотарні вироби, Золота Пектораль</i> Складання словнику з термінів: Синкретизм, первісне мистецтво, ейдетична пам'ять, палеоліт, неоліт, мезоліт, печерний живопис, наскальний живопис, петрогліф, ідеограма, капище, мегалітичні споруди: менгір, дольмен, кромлех, меандровий орнамент, ритуал, чуринга, антропоморфні стели, звіриний стиль Заповнення розділу «Характерні риси мистецтва» в хронологічній таблиці. Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом. 1 год.</p>	1 - 2	Тиждень 3
Тиж. 4 2 акад. год.	<p>Тема 2. Мистецтво східних цивілізацій: Межиріччя (Месопотамія), Стародавній Єгипет 1. Специфіка культового зодчества Межиріччя (зіккурати). 2. Гробниці та храми Давнього Єгипту (піраміди в Гізі, скельні храми Середнього царства, Храми Нового царства в Луксорі, Карнаці, Абу-Симбелі). 3. Ідейні засади і зображальні принципи канону образотворчого мистецтва Межиріччя та Єгипту (порівняти на прикладах рельєфів, розписів).</p>	Практичне (семінарське) заняття	<p><u>Основна література:</u> 1. Історія світової та української культури: Підручн. для вищ. закл. освіти / В.А.Греченко, І.В.Чорний, В.А.Кушнерук, В.А.Режко Київ: Літера ЛТД, 2005. -464 с. 2. Петракова А.Е. Искусство Древнего Востока. Уч.-метод. пос. Санкт-Петербург, 2010. 144 с. URL: http://www.e-reading.bz/bookreader.php/1023271/Petrakova_-_Iskusstvo_Drevnego_Vostoka.html <u>Допоміжна література:</u> 1. Афанасьєва В., Дьяконов И., Луконин В., Матьє М. Искусство Древнего Востока (Серия: «Памятники мирового искусства»). Москва, 1968. 96 с. 2. Афанасьєва В., Луконин В., Померанцева Н. Искусство Двуречья. Искусство Древнего Египта (Малая история искусств). Москва: Искусство, 1976. 376 с. 3. Картер Г. Гробница Тутанхамона / Пер. с англ. Москва, 1959. 261 с. 4. Керам К. Боги, гробницы, ученые / Пер. с нем. Санкт-Петербург – Н.Новгород, 1994. 367 с.</p>	<p>Аналіз (у письмовій формі) однієї з пам'яток мистецтва: <i>Зіккурат в Урі, ассирійські рельєфи, брама богині Іштар, стела царя Хаммурані, голова Саргона; піраміди у Гізі, Великий Сфінкс, пищець Каї, зображення Ехнатона і Нефертіті, пам'ятки декоративно-ужиткового мистецтва із гробниці Тутанхамона, храм Хатшепсут, храми в Луксорі, Карнаці, Абу-Симбелі, статуї Рамзеса II, Фаюмські портрети</i> Складання словнику з термінів: Зіккурат, піраміда, сфінкс, канон, модуль, мастаба, заупокійний культ, ушебті, гліптика, папірус, клинопис, ієрогліф, хеб-сед, амарнський період, Книга мертвих Заповнення розділу «Характерні риси мистецтва» в</p>	1 - 2	Тиждень 4

	4. Період Амарни та його роль і значення для розвитку давньоєгипетського мистецтва. 5. Занепад мистецтва Давнього Єгипту, пізні пам'ятники, значення єгипетського мистецтва в світовій культурі.			<i>хронологічній таблиці. Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом.</i> 2 год.	1-4	
Тиж. 5 2 акад. год.	Тема 3. Античне мистецтво Давньої Греції 1.Періодизація, специфіка світогляду в давньогрецькому мистецтві. 2. Особливості Крито-Мікенського мистецтва. 3. Ордерна система в архітектурі Давньої Греції. 4. Еволюція образу людини в скульптурі Давньої Греції. 5. Антична кераміка. 6. Мистецтво періоду еллінізму.	Лекція	Презентація, відеоматеріали 1. Крито-Мікенская цивілізація (рос. мова, 14 хв. 03 с.) https://www.youtube.com/watch?v=EXKueDQRBeI 2. Религия и мифология Древней Греции (рос. мова, 8 хв. 48 с.) https://www.youtube.com/watch?v=sbVu11pguWc 3. Мистические памятники Древней Греции (рос. мова, 45 хв. 36 с.) https://www.youtube.com/watch?v=ixDg5q-SWO4 4. Античные ордера (рос. мова, 11 хв. 09 с.) https://www.youtube.com/watch?v=eiDq80JgpG4 5. Архитектура Древней Греции (рос. мова, 5 хв. 30 с.) https://www.youtube.com/watch?v=DbUFZ9Ds7HU 6. Расписные вазы Древней Греции (рос. мова, 5 хв. 55 с.) https://www.youtube.com/watch?v=qvV5yXaDduM 7. Греческая керамика (рос. мова, 9 хв. 16 с.) https://www.youtube.com/watch?v=jhFxiHMPDtc	Переглянути фільм: «Архітектура та мистецтво Давньої Греції» (14 хв. 40 с.) https://www.youtube.com/watch?v=RwMfhH5sLA4 Проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу: 1. Яким чином «міф» і «міфологія» вплинули на античну свідомість та знайшли відображення в мистецтві? 2. В чому полягає зміст введення ордерної системи в архітектурі Давньої Греції? 3. Яке поняття характеризує грецький ідеал людини в античному мистецтві? Яким чином цей ідеал відобразився в давньогрецькій скульптурі? 4. В чому полягає значення мистецтва Давньої Греції в сучасній культурі? 1 год.		Тиждень 5
Тиж. 6 2 акад. год.	Тема 4. Мистецтво етрусків та Стародавнього Риму 1. Особливості мистецтва етрусків. 2. Характерні риси, періодизація розвитку мистецтва Стародавнього Риму. 3. Основні види архітектурних будівель та інженерних споруд. 4. Типологія, художні особливості портретних зображень в скульптурі Стародавнього Риму. 5. Причини занепаду мистецтва Стародавнього Риму.	Лекція	Презентація, відеоматеріали 1. Этруски. Загадочная древняя цивилизация (рос. мова, 49 хв., 21 с.) https://www.youtube.com/watch?v=uIsetTT-U3U 2. Скульптура в Давньому Римі (8 хв. 30 с.) https://www.youtube.com/watch?v=uLSyVKcD-eU 3. Архітектура і будівництво в Давньому Римі (12 хв. 16 с.) https://www.youtube.com/watch?v=uRoCgy4ok0c 4. Архитектура Древнего Рима (рос. мова, 12 хв. 20 с.) https://www.youtube.com/watch?v=XrTQKtSMENM 5. Искусство древнего мира. Древнеримская скульптура (рос. мова, 12 хв. 26 с.) https://www.youtube.com/watch?v=-AEz0ThTn5g 6. Искусство Древнего Рима. Лекция (рос. мова, 1 год. 12 хв. 33 с.) https://www.youtube.com/watch?v=G0Hnj7mGRs	Переглянути фільми: «Культура Римської республіки» (14 хв. 38 с.) https://www.youtube.com/watch?v=wh_Z-HptWI «Культура Римської імперії» (15 хв. 05 с.) https://www.youtube.com/watch?v=FN7dmtvVYBk Проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу: 1. В чому полягає значення культури та мистецтва етрусків для розвитку мистецтва Стародавнього Риму? 2. В яких взаємовідношеннях знаходилося мистецтво Стародавнього Риму з мистецтвом Давньої Греції? 3. Чим відрізняється римський скульптурний портрет від грецького ідеалу людини та які типи цього портрету вам відомі? 4. Які архітектурні ордери належать Стародавньому Риму? Назвіть основні інженерні та архітектурні типи споруд Стародавнього Риму. 5. В чому полягає значення мистецтва Стародавнього Риму в сучасній культурі? 1 год.		Тиждень 6
Тиж. 7	Тема 3. Античне мистецтво Давньої Греції	Практичне (семінарське) заняття	Основна література: 1. Історія світової та української культури: Підручн. для вищ. закл. освіти / В.А.Греченко,	Аналіз (у письмовій формі) однієї з пам'яток мистецтва: <i>Кносський палац, кори, курси,</i>	1-2	Тиждень 7

<p>2 акад. год.</p> <p>1.Періодизація та специфіка відображення світогляду в давньогрецькому мистецтві. 2.Особливості Крито-Мікенського мистецтва, його значення для мистецтва Давньої Греції. 3. Ордерна система в архітектурі Давньої Греції. 4. Еволюція образу людини в скульптурі Давньої Греції: від кор і куросів періоду архаїки до класики та ідеального образу епохи еллінізму (Мирон, Фідій – скульптурний фриз Парфенону, Скопас, Пракситель, Поліклет, Леохар). 5.Специфіка розвитку розпису античної кераміки, її основні типи, технологічні види живопису, тематика сюжетів. 6.Мистецтво періоду еллінізму (архітектурні споруди, скульптурний портрет).</p>		<p>І.В.Чорний, В.А.Кушнерук, В.А.Режко Київ: Літера ЛТД, 2005. 464 с. 2. Тимофієнко В.І. Історія арх-ри Стародавнього світу: Підр. для вузів. Київ: Наук. думка, 2006. 512 с. <u>Допоміжна література:</u> 1. Лісовий І. Античний світ у термінах, іменах і назвах. Львів: Вища школа, 1988. 200 с. 2. Підлісна Г. Світ античної культури. Київ: Наукова думка, 1989. 168 с.</p>	<p><i>ансамбль Афінського Акрополю, скульптури Мірона, Поліклета, Фідія, Скопаса, Праксителя, Леохара, Венера Мілоська, Ника Самофракійська, вазопис</i> Складання словнику з термінів: <i>Калокагатія, архаїка, класика, ордер архітектурний, пропорція, міф, поліс, античність, котурни, стиль камарес, червоно-фігурний стиль, чорно-фігурний стиль, ідеалізація, еллінізм</i> Заповнення розділу «Характерні риси мистецтва» в хронологічній таблиці. Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом. 2 год.</p>	<p>1 – 2 1 – 2 1 - 4</p>	
<p>Тиж. 8 акад. год.</p> <p>Тема 4. Мистецтво етрусків та Стародавнього Риму 1. Особливості мистецтва етрусків: міфологічні уявлення, поховальна скульптура, скульптурні образи богів. 2. Характерні риси, періодизація розвитку та місце в античній культурі мистецтва Стародавнього Риму. 3.Розвиток давньогрецької ордерної системи в архітектурних спорудах Стародавнього Риму, основні види архітектурних будівель (базиліка, мавзолей) та інженерних споруд. 4.Типологія і художні особливості портретних зображень в скульптурі Стародавнього Риму. 5. Причини занепаду мистецтва Стародавнього Риму, формування ідеалів християнського мистецтва.</p>	<p>Практичне (семінарське) заняття</p>	<p><u>Основна література:</u> 1. Історія світової та української культури: Підручн. для вищ. закл. освіти / В.А.Греченко, І.В.Чорний, В.А.Кушнерук, В.А.Режко Київ: Літера ЛТД, 2005. 464 с. 2. Тимофієнко В.І. Історія арх-ри Стародавнього світу: Підр. для вузів. Київ: Наук. думка, 2006. 512 с. <u>Допоміжна література:</u> 1. Лісовий І. Античний світ у термінах, іменах і назвах. Львів: Вища школа, 1988. 200 с. 2. Підлісна Г. Світ античної культури. Київ: Наукова думка, 1989. 168 с.</p>	<p>Аналіз (у письмовій формі) однієї з пам'яток мистецтва: <i>Римський скульптурний портрет періоду Республіки, періоду Імперії, статуя Авла Метелла, портрет Брута, портрети Октавіана Августа, Нерона, Марка Аврелія, Базиліка Максенція, Колізей, Арка Тита, терми Каракалли, Римський Пантеон</i> Складання словнику з термінів: <i>Етруска культура, акведук, арка, базиліка, тогатур, мавзолей, меморіальний портрет, тосканський ордер, композитний ордер</i> Заповнення розділу «Характерні риси мистецтва» в хронологічній таблиці. Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом. 2 год.</p>	<p>1 – 2 1 – 2 1 - 4</p>	<p>Тижень 8</p>
<p>Тиж. 9 -10 акад. год.</p> <p>Тема 5. Мистецтво європейського Середньовіччя 1. Поняття «Середньовіччя» в контексті розвитку європейського мистецтва. 2. Основні етапи розвитку мистецтва європейського Середньовіччя. 3. Характеристика до романського періоду і романського стилю.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація, відеоматеріали</p> <p>1. Искусство средних веков. Лекция (рос. мова, 2 г. 24 хв. 08 с.) https://www.youtube.com/watch?v=kizD1VaJVuI</p> <p>2. Средневековая архитектура (рос. мова, 9 хв. 15 с.) https://www.youtube.com/watch?v=ccgpl8TOGTQ</p> <p>3. Романский стиль (рос. мова, 11 хв. 31 с.) https://www.youtube.com/watch?v=CFMYKpeu9AQ</p>	<p>Переглянути фільм: «Мистецтво Середньовіччя» (15 хв. 27 с.) https://www.youtube.com/watch?v=1Vyit_KgxV0</p> <p>Проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу: 1. Який історико-культурний період має назву «Середньовіччя» і чому цей період називається саме так? В чому полягають особливості кожного етапу розвитку</p>		<p>Тижень 9 - 10</p>

	4. Періодизація і специфічні риси готичного мистецтва. 5. Конструктивні особливості та символіка художнього образу готичного собору.		4. Секрети стилю. Готика (рос. мова, 26 хв.) https://www.youtube.com/watch?v=9NdYnnlW0Os 5. Середньовічний замок (4 хв. 04 с.) https://www.youtube.com/watch?v=-GDcHCBSbIE	мистецтва європейського Середньовіччя? 2. Які риси притаманні романському стилю в мистецтві? Яким чином даний стиль проявлений в архітектурі? 3. Визначить поняття «стиль готика», назвіть основні етапи розвитку готики та художні особливості стилю в кожному періоді. Які чинники сприяли появленню стилю готика в архітектурі? 4. В чому полягають художні, символічні й конструктивні особливості готичного собору? <i>1 год.</i>		
Тиж. 11 2 акад. год.	Тема 6. Мистецтво Візантії, Київської Русі, Давньоруське мистецтво. 1. Етапи розвитку візантійського мистецтва та специфіка візантійської художньої системи. 2. Модель світу в візантійському мистецтві, символіка і принципи синтезу мистецтв у православному храмі. Утворення іконографії православного мистецтва. 3. Особливості хрещення Русі, його відображення в художніх процесах. 4. Мистецтво Київської Русі (IX – XII ст.): Софія Київська (1017 - 1027) як відображення моделі світу та релігійних уявлень. 5. Синтез православного храму. 6. Основні типи православного храму на Русі. 7. Основні іконографічні типи в давньоруському іконописі. 8. Мистецтво Володимиро-Суздальської та Московської архітектурних і живописних шкіл.	Лекція	Презентація, відеоматеріали 1. Искусство Византии. Лекция (рос. мова., 57 хв. 20 с.) https://www.youtube.com/watch?v=qRDC5BSD3VA 2. Искусство Древней Руси. Часть 1 (рос. мова, 15 хв.) https://www.youtube.com/watch?v=K0StmI-XEQA	Переглянути фільм: «Вплив Біблії на мистецтво Київської Русі» (26 хв. 34 с.): https://www.youtube.com/watch?v=eGFRhyqMUNc Проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу: 1. Охарактеризуйте специфіку християнського православного канону в образотворчому мистецтві? 2. Як Ви розумієте поняття «іконографічний тип», які іконографічні типи зображення Христа і Богоматері вам відомі? 3. Який символічний зміст відображав християнський православний храм? 4. Яким чином епоха іконоборства у Візантії сприяла активізації розвитку мистецтва іконопису? 5. Охарактеризуйте умови, що сприяли хрещенню Київської Русі. Які види мистецтва получили розвиток після хрещення? <i>1 год.</i>		Тиждень 11
Тиж. 12 2 акад. год.	Тема 5. Мистецтво європейського Середньовіччя 1. Поняття «Середньовіччя» в контексті розвитку європейського мистецтва. 2. Основні етапи розвитку мистецтва західноєвропейського Середньовіччя. 3. Характеристика до романського періоду і романського стилю: основні типи архітектурних споруд; книжкова мініатюра епохи Каролінгів. 4. Періодизація і специфічні риси готичного мистецтва.	Практичне (семінарське) заняття	Основна література: 1. Готика. Архитектура, скульптура, живопись (сборник) / Пер. А. Блейз. Москва: Tandem, 2007. 526 с. 2. Мартиндейл Э. Готика. Москва: Слово, 2001. 288 с. (Серия: Большая библиотека "СЛОВА") 3. Романское искусство. Архитектура. Скульптура. Живопись: [Альбом] / Авт.ст.: Р.Томан, Э.Клуекерт, В. Кайзер, А. Маклин, Б. Лауле, У. Лауле, Б. Кляйн, Х. Вишерман, У. Гиз, Б. Даймлинг. Köln: Konemann, 2001. 481 с. 4. Тяжелов В.Н. Раннее Средневековье. Москва, 2006. 48 с. Допоміжна література: 1. Дмитриева Н.А. Краткая история искусств. Вып.1. Москва: Искусство, 1986. С. 109-214 2. История искусства зарубежных стран. Средние века. Возрождение / Под ред. Ц.Г.Нессельштраус. Москва: Изобраз. иск-во, 1982. С. 15-77 3. Ляковская О. А. Французская готика XII - XIV веков. Архитектура, скульптура, витраж	Аналіз (у письмовій формі) однієї з пам'яток мистецтва: <i>Дороманська архітектура: капелла Карла Великого в Аахені; книжкова мініатюра періоду Каролінгів; Романська архітектура: Пізанська вежа, собори у Вормсі, Бамберзі, абатство Марія Лаах (Німеччина), абатство Клюні, замок Каркассон (Франція); скульптура і вітраж у соборах у Бамберзі, Шартрі, Сен-Дені; Готична архітектура: собор в Сен-Дені, Реймсі, Ам'єні, Нотр-Дам де Парі, Страсбурзький собор (Франція), собор у Кольні (Німеччина); скульптура і вітраж соборів у Реймсі, Ам'єні, Шартрі, Нотр-Дам де Парі, Страсбурзі (Франція), Магдебурзі, Наумбурзі</i>	1-2	Тиждень 12

	<p>5. Конструктивні особливості та символіка художнього образу готичного собору, собор як зразок утворення синтезу мистецтв: роль і місце скульптурного оздоблення; типи вітражу та художнє значення мистецтва вітражу.</p>		<p>(Серія: «Из истории мирового искусства»). Москва: Искусство, 1973. 175 с.</p> <p>4. Муратова М.К. Мастера французской готики XII – XIII вв. Москва: Искусство, 1988. 452 с.</p> <p>5. Популярная художественная энциклопедия: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство / Гл. ред. В.М.Полевой. В 2-х кн. Москва: Сов. энцикл., 1986. Т.1. 447 с., Т. 2. 432 с.</p> <p>6. Тяжелов В.Н. Искусство средних веков в Западной и Центральной Европе. Москва: Иск-во, 1981. 384 с.</p>	<p>(Німеччина) Складання словнику з термінів: Иконография, Середньовіччя, тератологія, середньовічний канон, романський стиль, готичний стиль, нави, арка, портал, вітраж, гротеск, трансцендентність, монастир, замок, фортеця, донжон, нервюра, аркбутан, контрфорс, хрестовий звід, стріласта арка, трифорій</p> <p>Заповнення розділу «Характерні риси мистецтва» в хронологічній таблиці.</p> <p>Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом. 2 год.</p>	<p>1 - 2</p> <p>1 - 2</p> <p>1 - 4</p>	
<p>Тиж. 13</p> <p>2 акад. год.</p>	<p>Тема 6. Мистецтво Візантії, Київської Русі, Давньоруське мистецтво.</p> <p>1. Етапи розвитку візантійського мистецтва та специфіка візантійської художньої системи.</p> <p>2. Модель світу в візантійському мистецтві, символіка і принципи синтезу мистецтв у православному храмі. Утворення іконографії православного мистецтва.</p> <p>3. Зародження християнства в Київській Русі. Мистецтво Київської Русі (IX – XII ст.): Софія Київська (1017 - 1027) як відображення моделі світу та релігійних уявлень.</p> <p>4. Синтез православного храму: типологічна спільність храмової архітектури, монументальної мозаїки і фрески, іконопису в синтезі літургійного дійства.</p> <p>5. Основні типи православного храму на Русі (Михайлівський Золотоверхий монастир, храм Параскеви П'ятниці в Чернігові).</p> <p>6. Основні іконографічні типи в давньоруському іконописі.</p> <p>7. Мистецтво Володимиро-Суздальської та Московської архітектурних і живописних шкіл (творчість видатних іконописців Ф.Грека, А.Рубльова, Діонісія).</p>	<p>Практичне (семінарське) заняття</p>	<p>Основна література:</p> <p>1. Кримський С. Софія Київська: Ефект високого неба. <i>Україна Incognita</i>. Київ: Факт, 2002. С. 27-43</p> <p>2. Кривавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: У 3 ч. Ч.2. Львів: Світ, 2004. 268 с.</p> <p>3. Словник українського сакрального мистецтва / Інст-т народозн-ва Нац. академії наук України; за наук. ред. М. Станкевича. Львів: Інст-т народозн-ва НАН України, 2006. 287 с.</p> <p>4. Уманцев Ф.С. Мистецтво давньої України: історичний нарис. Київ: Либідь, 2002. 328 с.</p> <p>Допоміжна література:</p> <p>1. Асеев Ю. Джерела. Мистецтво Київської Русі. Київ: Мистецтво, 1980. 215 с.</p> <p>2. Брайчевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі. Київ: Наук. думка, 1988. 260 с.</p> <p>3. Высоцкий С.А. Светские фрески Софийского собора в Киеве. Київ, 1989. 216 с.</p> <p>4. Каждан А.П. Византийская культура. Москва: Наука, 1968. 233 с.</p> <p>5.. Лазарев В.Н. Русская иконопись от истоков до начала XVI в. Москва, 1983. 160 с.</p> <p>6. Лихачёва В.Д. Искусство Византии IV – XV вв. Ленинград: Искусство, 1986. 310 с.</p> <p>7. Логвин Г.Н. Украинское искусство X – XVIII вв. Москва, 1961. 292 с.</p> <p>8. Плачинда С.П. Словник давньоукраїнської міфології. Київ, 1993. 63 с.</p> <p>9. Софія Київська. Альбом / Авт. вст. ст. и сост. Г.Н.Логвин. Київ, 1971. 321 с.</p>	<p>Аналіз (у письмовій формі) однієї з пам'яток мистецтва: <i>Храм Софії у Константинополі, візантійський іконопис, Церква Іоанна Предтечі VIII ст. (Керч), Софія Київська, церква Параскеви П'ятниці (Чернігів), Успенський і Дмитрівський собори у Володимирі, церква Покрова на Нерлі, Георгіївський собор в Юр'єві-Польському, Софія Новгородська; новгородські ікони; Троїцький собор Пскова; фрески та мозаїки Софії Київської, іконопис Ф.Грека («Донська Богоматір»), фрески собора Спаса Преображення у Новгороді; ікони А.Рубльова («Трійця», «Спас»); фрески Діонісія у ФерAPONтовому монастирі; ікони С.Ушакова («Трійця»); пізня українська ікона</i></p> <p>Складання словнику з термінів: Сакральний зміст, ізвод, фреска, енкаустика, іконоборство, іконографічний канон, зворотна перспектива, апсида, арка, вітар, купол, притвор, іконостас</p> <p>Заповнення розділу «Характерні риси мистецтва» в хронологічній таблиці.</p> <p>Самостійна робота в експозиції сакрального мистецтва обласного художнього музею м.Кропивницького (за планом)</p> <p>Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом. 2 год.</p>	<p>1 - 2</p> <p>1 - 2</p> <p>1 - 2</p> <p>1 - 2</p>	<p>Тиждень 13</p>

<p>Тиж. 14</p> <p>2 акад. год.</p>	<p>Тема 7. Мистецтво в системі культури. Види, жанри, виразні засоби образотворчого мистецтва</p> <p>1. Мистецтво як специфічна галузь творчої діяльності людини.</p> <p>2. Художній образ та основні засоби його створення.</p> <p>3. Образотворче мистецтво в системі видів мистецтва</p> <p>4. Жанрова система образотворчого мистецтва.</p> <p>5. Категорія стилю, складність його визначення.</p> <p>6. Історичні художні стилі: обґрунтування зміни та основні риси.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали</p> <p>1. Офорт: відкритий урок Оксани Стратійчук (34 хв. 45 с.) https://www.youtube.com/watch?v=7C-XAmJTAww</p> <p>2. Возникновение и развитие живописных жанров. Лекция (рос. мова, 44 хв. 53 с.) https://www.youtube.com/watch?v=fPw2QjKeG8Q</p> <p>3. Жанры живописи: от бытового до галантного. Лекция (рос. мова, 45 хв. 20 с.) https://www.youtube.com/watch?v=KMeCRA67Txc</p> <p>4. История жанров: батальный, аллегорический, ню. Лекция (рос. мова, 45 хв. 36 с.) https://www.youtube.com/watch?v=fsVCAyYwmn0</p> <p>5. Жанры (рос. мова, 29 хв. 57 с.) https://www.youtube.com/watch?v=icDv1B_t4jk</p>	<p><u>Проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу:</u></p> <p>1. Надайте поняття виду і жанру мистецтва. Які жанри ви знаєте? Охарактеризуйте їх.</p> <p>2. Якими прийомами має володіти художник для створення художнього образу в різних видах образотворчого мистецтва: у живописі, графіці, скульптурі, архітектурі, декоративно-прикладному мистецтві?</p> <p>3. Охарактеризуйте виразні засоби різних видів образотворчого мистецтва (на прикладах).</p> <p>4. Визначте поняття: «архітектура», «художній образ в архітектурі», «архітектурний декор».</p> <p>5. Охарактеризуйте виразні засоби художнього образу в архітектурному творі.</p> <p>6. Яку роль відіграла архітектура в становленні історичних художніх стилів? 2 год.</p>		<p>Тиждень 14</p>
<p>Тиж. 15</p> <p>2 акад. год.</p>	<p>Тема 7. Мистецтво в системі культури. Види, жанри, виразні засоби образотворчого мистецтва</p> <p>1. Характеристика основних видів мистецтва.</p> <p>2. Основні види образотворчого мистецтва та їхні виразні засоби: графіка, живопис, скульптура.</p> <p>3. Жанри образотворчого мистецтва, принципи жанрової характеристики мистецтва: міфологічний та історичний жанр; портрет та його різновиди; пейзаж та його різновиди; побутовий жанр; батальний жанр; натюрморт; анімалістичний жанр; жанр інтер'єр; ню (акт).</p>	<p>Практичне (семінарське) заняття</p>	<p><u>Основна література:</u></p> <p>1. Вельфлін Г. Основные понятия истории искусств: Проблема эволюции стиля в новом искусстве. Москва, 2002. 289 с.</p> <p>2. Корінний М., Потапов Г., Шевченко В. Короткий термінологічний словник з української та зарубіжної культури. Київ: Україна, 2000. 182 с.</p> <p>3. Кривавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. Львів: Світ. Ч.1. 2003 (256 с.); Ч.2. 2004 (268 с.).</p> <p><u>Допоміжна література:</u></p> <p>1. Алексеева В.В. Что такое искусство? О том, как изображают мир живописец, график и скульптор. Москва: Советский художник, 1991. 240 с.</p> <p>2. Бартенева И.А., Батажкова В.Н. Очерки истории архитектурных стилей. Москва, 1983. 264 с.</p> <p>3. Власов В.Г. Иллюстрированный художественный словарь. Санкт-Петербург, 1993. 272 с.</p> <p>4. Власов В. Стили в искусстве: Словарь. В 3-х тт. Т.1. Санкт-Петербург, 1995. 672 с.</p> <p>5. Дмитриева Н. Краткая история искусств. Вып. I. Москва, 1986. 319 с.</p> <p>6. Краткий словарь терминов изобразительного искусства. Москва, 1965. 192 с.</p> <p>7. Наливайко Д. Искусство: Направления, течения, стили. Київ, 1981. 287 с.</p> <p>8. Популярная художественная энциклопедия: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство / Гл. ред. В.М.Полевой. В 2-х кн. Москва: Сов. энцикл., 1986. Т.1. 447 с., Т. 2. 432 с.</p>	<p><u>Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом. Аналіз художніх творів у процесі характеристики різних жанрів образотворчого мистецтва.</u></p> <p><u>Питання до розгляду:</u></p> <p>1. Яким чином визначаються основні види мистецтва: просторові (або пластичні), часові (словесні і музикальні). просторово-часові.</p> <p>2. Охарактеризуйте види образотворчого мистецтва – графіку, живопис, скульптуру.</p> <p>3. Надайте поняття виду і жанру мистецтва. Які жанри ви знаєте? Охарактеризуйте їх.</p> <p>4. За яким головним компонентом визначається жанрова характеристика мистецтва?</p> <p><u>Складання словнику з термінів:</u> Вид мистецтва, жанр мистецтва, ню (акт), міфологічний (алегорично-міфологічний) жанр, історичний жанр, портрет, пейзаж, побутовий жанр, натюрморт, інтер'єр (у живописі), анімалістичний жанр. 1 год.</p>	<p>1 – 8</p> <p>1 - 2</p>	<p>Тиждень 15</p>

<p>Тиж. 16</p> <p>2 акад. год.</p>	<p>Тема 7. Мистецтво в системі культури. Види, жанри, виразні засоби образотворчого мистецтва В експозиції художнього музею (або музею О.Осмеркіна, або на сайтах відомих художніх музеїв) ознайомитись з творами митців у різних видах і жанрах мистецтва, проаналізувати декілька творів (один з кожного жанру) за схемою:</p> <p>План опису та аналізу художнього твору 1. Автор, назва, рік створення, техніка виконання (як в музейній етикетці). 2. Вид мистецтва і жанр, якому належить твір. 3. Визначити головні риси цього виду та жанру. 4. Якими виразними засобами художник створює образ в цьому творі (ідея, тема і сюжет, композиційні прийоми, колорит, малюнок та ін., загальне враження від створеного образу). 5. Чим вам цікавий цей твір? (Репродукція додається)</p>	<p>Практичне (семінарське) Заняття</p>	<p>Основна література: 1. Вельфлін Г. Основные понятия истории искусств: Проблема эволюции стиля в новом искусстве. Москва, 2002. 289 с. 2. Корінний М., Потапов Г., Шевченко В. Короткий термінологічний словник з української та зарубіжної культури. Київ: Україна, 2000. 182 с. 3. Кривач Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. Львів: Світ. Ч.1. 2003 (256 с.); Ч.2. 2004 (268 с.).</p> <p>Допоміжна література: 1. Алексеева В.В. Что такое искусство? О том, как изображают мир живописец, график и скульптор. Москва: Советский художник, 1991. 240 с. 2. Бартеков И.А., Батажкова В.Н. Очерки истории архитектурных стилей. Москва, 1983. 264 с. 3. Власов В.Г. Иллюстрированный художественный словарь. Санкт-Петербург, 1993. 272 с. 4. Власов В. Стили в искусстве: Словарь. В 3-х тт. Т.1. Санкт-Петербург, 1995. 672 с. 5. Дмитриева Н. Краткая история искусств. Вып. I. Москва, 1986. 319 с. 6. Краткий словарь терминов изобразительного искусства. Москва, 1965. 192 с. 7. Наливайко Д. Искусство: Направления, течения, стили. Київ, 1981. 287 с. 8. Популярная художественная энциклопедия: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство / Гл. ред. В.М.Полевой. В 2-х кн. Москва: Сов. энцикл., 1986. Т.1. 447 с., Т. 2. 432 с.</p>	<p>Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом. Аналіз художнього твору (запропоновано викладачем). Питання до розгляду: 1. Якими прийомами має володіти художник для створення художнього образу в різних видах образотворчого мистецтва: у живописі, графіці, скульптурі, архітектурі, декоративно-прикладному мистецтві? 2. Охарактеризуйте виразні засоби різних видів образотворчого мистецтва (на прикладах). Проаналізуйте декілька художніх творів в контексті видової та жанрової специфіки (рекомендується обирати твори з музейних колекцій). Складання словнику з термінів: <i>Аналіз художнього твору, композиція, колорит, художній образ, історичний художній стиль, авторський стиль.</i> 1 год.</p>	<p>1 – 8</p> <p>1 - 2</p>	<p>Тижень 16</p>
<p>Тиж. 17</p> <p>2 акад. год.</p>	<p>Тема 8. Стили, напрями і течії в історії мистецтва: основні поняття. Архітектура як вид мистецтва</p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали</p> <p>Архитектурные стили с примерами зданий (рос. мова, 11 хв. 35 с.) https://www.youtube.com/watch?v=OLNdKXt1KEc</p>	<p>Проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу: 1. Наддайте поняття «художній стиль». Які ознаки обов'язкові для характеристики художнього стилю? 2. Визначте поняття: «архітектура», «художній образ в архітектурі», «архітектурний декор». 5. Охарактеризуйте виразні засоби художнього образу в архітектурному творі. 6. Яку роль відігравала архітектура в становленні історичних художніх стилів? 1 год.</p>	<p>1 – 8</p>	<p>Тижень 17</p>
<p>Тиж. 18</p> <p>2 акад. год.</p>	<p>Тема 8. Стили, напрями і течії в історії мистецтва: основні поняття. Архітектура як вид мистецтва 1. Поняття стилю, напрями, течії, «школи» в мистецтві: характерні ознаки та відмінності. 2. Охарактеризувати основні художні стили. 3. Архітектура як вид мистецтва: специфіка, основні характеристики, приклади архітектурних споруд за типами. 4. Основні виразні засоби створення</p>	<p>Практичне (семінарське) заняття</p>	<p>Основна література: 1. Вельфлін Г. Основные понятия истории искусств: Проблема эволюции стиля в новом искусстве. Москва, 2002. 289 с. 2. Кон-Винер. История стилей изобразительных искусств: пер. с нем. Москва: Сварог и К, 2000. 217 с. 3. Корінний М., Потапов Г., Шевченко В. Короткий термінологічний словник з української та зарубіжної культури. Київ: Україна, 2000. 182 с. 4. Кривач Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. Львів: Світ. Ч.1, 2003 (256 с.); Ч.2, 2004 (268 с.). 5. Яремків М., Кругляк О. Мистецтво: види, жанри. Словник-довідник образотворчих термінів. Тернопіль, 2010. 80 с.</p> <p>Допоміжна література:</p>	<p>Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом. 1. Охарактеризуйте ознаки художнього стилю, чим стиль відрізняється від напрямку та течії. 2. Яким чином, на ваш погляд, відбувається зміна художнього стилю, що впливає на цей процес? 3. В чому полягають особливості архітектури як виду мистецтва? 4. Назвіть основні виразні прийоми створення архітектурного образу. Складання словнику з термінів: <i>Історична епоха, художній</i></p>	<p>1 – 8</p> <p>1 - 2</p>	<p>Тижень 18</p>

	художнього образу в архітектурі, роль і значення архітектурної деталі у виразності будівлі.		<p>1. Бартенев И.А., Батажкова В.Н. Очерки истории архитектурных стилей. Москва, 1983. 264 с.</p> <p>2. Власов В.Г. Иллюстрированный художественный словарь. Санкт-Петербург, 1993. 272 с.</p> <p>3. Власов В. Стили в искусстве: Словарь. В 3-х тт. Т.1. Санкт-Петербург, 1995. 672 с.</p> <p>4. Дмитриева Н. Краткая история искусств. Вып. 1. Москва, 1986. 319 с.</p> <p>5. Краткий словарь терминов изобразительного искусства. Москва, 1965. 192 с.</p> <p>6. Наливайко Д. Искусство: Направления, течения, стили. Київ, 1981. 287 с.</p> <p>7. Популярная художественная энциклопедия: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство / Гл. ред. В.М.Полевой. В 2-х кн. Москва: Сов. энцикл., 1986. Т.1. 447 с., Т. 2. 432 с.</p>	<p>стиль, напрям у мистецтві, худолжняя течія, худолжняя «школа» в мистецтві, архітектура, худолжній образ, фасад, архітектурний декор, архітектурна деталь.</p> <p>1 год.</p>		
Тиж. 19 2 акад. год.	<p>Тема 8. Стили, напрями і течії в історії мистецтва: основні поняття. Архітектура як вид мистецтва</p> <p>1. Аналіз архітектурної пам'ятки.</p> <p>Обрати будь-яку архітектурну споруду, яка відноситься до епохи, що належать європейському, українському або російському мистецтву та відповідають певному стилю, зробити її якісне фото (репродукцію), описати згідно з планом опису художнього твору, додатково вказати основні архітектурні елементи, з котрих складається сама будівля та її архітектурний декор.</p>	Практичне (семінарське) заняття	<p><u>Основна література:</u></p> <p>1. Вельфлин Г. Основные понятия истории искусств: Проблема эволюции стиля в новом искусстве. Москва, 2002. 289 с.</p> <p>2. Кон-Винер. История стилей изобразительных искусств: пер. с нем. Москва: Сварог и К, 2000. 217 с.</p> <p>3. Корінний М., Потапов Г., Шевченко В. Короткий термінологічний словник з української та зарубіжної культури. Київ: Україна, 2000. 182 с.</p> <p>4. Кравич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. Львів: Світ. Ч.1, 2003 (256 с.); Ч.2, 2004 (268 с.).</p> <p>5. Яремків М., Кругляк О. Мистецтво: види, жанри. Словник-довідник образотворчих термінів. Тернопіль, 2010. 80 с.</p> <p><u>Допоміжна література:</u></p> <p>1. Бартенев И.А., Батажкова В.Н. Очерки истории архитектурных стилей. Москва, 1983. 264 с.</p> <p>2. Власов В.Г. Иллюстрированный художественный словарь. Санкт-Петербург, 1993. 272 с.</p> <p>3. Власов В. Стили в искусстве: Словарь. В 3-х тт. Т.1. Санкт-Петербург, 1995. 672 с.</p> <p>4. Дмитриева Н. Краткая история искусств. Вып. 1. Москва, 1986. 319 с.</p> <p>5. Краткий словарь терминов изобразительного искусства. Москва, 1965. 192 с.</p> <p>6. Наливайко Д. Искусство: Направления, течения, стили. Київ, 1981. 287 с.</p> <p>7. Популярная художественная энциклопедия: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство / Гл. ред. В.М.Полевой. В 2-х кн. Москва: Сов. энцикл., 1986. Т.1. 447 с., Т. 2. 432 с.</p>	<p>Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом.</p> <p><u>План опису та аналізу архітектурної пам'ятки м. Кропивницького:</u></p> <p>1. Назва, рік (століття) створення, архітектор (якщо відомий), стиль.</p> <p>2. Вид (тип або жанр) архітектурної пам'ятки.</p> <p>3. Визначити головні риси цього виду.</p> <p>4. Якими виразними засобами архітектор створює художній образ (композиційні прийоми, матеріал, колорит, архітектурні деталі, декор та ін., загальне враження від створеного образу). Чим вам цікавий цей твір? (Репродукція додається)</p> <p>Питання до розгляду:</p> <p>1. Визначте поняття: «архітектура», «художній образ в архітектурі», «архітектурний декор».</p> <p>2. Охарактеризуйте виразні засоби художнього образу в архітектурному творі.</p> <p>3. Яку роль відіграла архітектура в становленні історичних художніх стилів? (Приклади)</p> <p>1 год.</p>	1 – 8	Тиждень 19

8. Методи навчання

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Історія образотворчого мистецтва»:

- навчальні заняття;
- самостійна робота студентів;
- робота в науковій бібліотеці ЦДПУ імені В. Винниченка та мережі Інтернет;
- контрольні заходи.

Види навчальної роботи студентів:

- лекція з використанням хронологічних схем та ілюстрацій;
- практичне заняття;
- консультація;
- залік.

У процесі вивчення дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» застосовуються наступні методи навчання:

За типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;
- аналітичний;

За основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

За системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

За джерелами знань:

- словесні – розповідь, пояснення, лекція;
- наочні – демонстрація, ілюстрація.

За рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

9. Форми контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

9.1. Поточний контроль

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка аналітичних текстів;

- систематичність роботи на лабораторних заняттях, активність під час обговорення питань.

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

9.2. Підсумковий (семестровий) контроль

З дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» передбачена така форма семестрового контролю, як залік, який проводиться наприкінці семестру.

Першим етапом семестрового контролю є визначення підсумкової семестрової модульної оцінки як суми підсумкових модульних оцінок, отриманих за результатами засвоєння всіх модулів.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного, модульного контролю та відповідає підсумковій семестровій модульній оцінці. Екзамен виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру.

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни за КМСОНП (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності (форма № Н-5.03), Індивідуальний навчальний план студента (форма № Н-2.02), Залікову книжку студента (форма № Н-2.03). Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання менше 60 балів (FX в ECTS) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перекладання для ліквідації академзаборгованості.

10. Література для вивчення дисципліни

Базова

1. Баженов О.Л. Історія первісного суспільства: навчально-методичний посібник для студентів історичного факультету денної форми навчання / О.Л. Баженов. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2014. 296 с.
2. Великие художники: их жизнь, вдохновение и творчество. Київ: ООО «Иглмосс Юкрейн», 2003 (Серия альбомов).
3. Історія української архітектури / Ю.С.Асєєв, В.В.Вечерський, О.М.Годованук та ін.; За ред. В.І.Тимофійенка. Київ: Техніка, 2003. 472 с.
4. Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво. У 3 ч. Львів, 2003 – 2005: Ч.І. 256 с., Ч.ІІ. 268 с.
5. Кримський С. Софія Київська: Ефект високого неба. Україна Incognita. Київ, 2002
6. Матъе М.Э. Искусство Древнего Египта. Москва: Изд-во В.Шевчук, 2010. 656 с.
7. Пунин А.Л. Искусство Древнего Египта. Раннее царство. Древнее царство. Санкт-Петербург, 2008. 464 с. (Серия: «Новая история искусства»).
8. Райс Д.Т. Искусство Византии / Ред. В.Н. Тяжелов; пер. М.И. Майская, К.И. Панас. Москва: Слово/Slovo, 2002. 254 с.

9. Флиттнер Н.Д. Культура и искусство Двуречья и соседних стран. Санкт-Петербург, 2008. 358 с.

Допоміжна

1. Афанасьева В., Луконин В., Померанцева Н. Искусство Древнего Востока / Под общ. ред. И.С. Кацнельсона. Москва: Искусство, 1976. 375 с. (Серия: «Малая история искусств»).
2. Бартенев И. А. Очерки истории архитектурных стилей: Уч. пос. Москва: Изобр. иск-во, 1983. 386 с.
3. Белецкий П. Украинская портретная живопись XVII – XVIII вв. Ленинград: Искусство, 1981. 256 с.
4. Білецький П.О. Українське мистецтво другої половини XVII - XVIII століть. Київ: Мистецтво, 1981. 159 с.
5. Власов В.Г. Стили в искусстве. Словарь (архитектура, графика, декоративно-прикладное искусство, живопись, скульптура). В 3- тт. Санкт-Петербург, 1995 – 1997: Т. 1. 1995. 672 с. Т. 2. А - Л. 1996. 543 с. Т. 3. М - Я. 1997. 655 с.
6. Дмитриева Н.А. Краткая история искусств. Вып. 1: От древнейших времен по XVI век Очерки. Москва: Искусство, 1987. 319 с.
7. Дмитриева Н.А., Виноградова Н.А. Искусство Древнего мира. Москва, 1986. 208 с.
8. История искусства зарубежных стран: Первобытное общество, Древний Восток, Античность. Учебник. В 3-х тт. Т. 1 / Под ред. М.В. Доброклонского, А.П. Чубовой. Ленинград, 1981. 384 с.
9. Колпинский Ю.Д., Бритова Н.Н. Искусство этрусков и Древнего Рима. Москва: Искусство, 1982. 522 с.
10. Кримський С. Менталітет українського барокко. Розбудова держави. 1999. № 7-12. С. 126-135
11. Ничкало С.А. Мистецтвознавство: короткий тлумачний словник. Київ: Либідь, 1999. 207 с.
12. Овсійчук В.А. Українське мистецтво XIV – першої половини XVIII століття. Київ: Оберіг, 1985. 269 с.
13. Соколов Г.И. Искусство Древнего Рима. Архитектура. Скульптура. Живопись. Прикладное искусство. Кн. для учащихся. Москва: Просвещение, 1996. 224 с.
14. Соколов Г.И. Искусство этрусков. Москва: Искусство, 1990. 319 с.
15. Степовик Д. Історія української ікони X - XX століть. Київ: Либідь, 1996. 436 с.

Наукові статті канд. мистецтвознавства О.І. Кириченко

1. Міждисциплінарний підхід до аналізу художніх творів у навчальному процесі майбутніх учителів образотворчого мистецтва. *Наукові записки*. Ред. кол.: В.В.Радул, В.А. Кушнір та ін. Випуск 139. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2015. 316 с. С. 69-73
2. Икона «Богородица с отроком» («Богородица Благодатное Небо») в собрании Кировоградского областного художественного музея (Украина). Икона как образ мира и мир образов: материалы XII межрегионального научно-практического семинара «Культурологические штудии». Киров, 22–23 октября 2015 г. / [отв. ред. Н. О. Осипова]. Киров: ООО «Издательство «Радуга-ПРЕСС», 2015. 98 с. С. 66-71
3. Кириченко О. Категорія художнього образу як проблема естетичного освоєння світу в процесі творчої діяльності студентів художньо-графічного відділення. *Наукові записки*. Ред. кол.: В.Ф.Черкасов, В.В.Радул, Н.С. Савченко та ін. Випуск 144. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2016. 298 с. С. 32-37

Інформаційні ресурси

1. Британська галерея Тейт. Лондон (колекція). URL: <https://gallerix.ru/album/Tate>
2. Ватиканські музеї. URL: <http://www.christusrex.org/www1/vaticano/0-Musei.html>
3. Віртуальний каталог російських ікон. URL: <http://old-ru.ru/10.html>

4. Галерея Уффіці. Флоренція. URL:
http://muzei-mira.com/muzei_italii/49-galereya-uffici-vo-florencii.html
5. Державна Третяковська галерея. Москва. URL:
http://muzei-mira.com/muzei_rossii/14-gosudarstvennaya-tretyakovskaya-galereya.html
6. Державний музей образотворчих мистецтв ім. О.С. Пушкіна. Москва. URL:
<http://www.arts-museum.ru/events/>
7. Державний Російський музей. Санкт-Петербург. URL: http://muzei-mira.com/muzei_rossii/13-russkiy-muzej-v-sankt-peterburge.html
8. Державний Ермітаж. Санкт-Петербург. URL: www.hermitagemuseum.org/html/ru
9. Державні музеї, Берлін. URL: <http://www.smb.museum/museen-und-einrichtungen.html>
10. Жолтовський П.М. Художнє життя на Україні в XV – XVIII ст. К.: Наукова думка, 1983. 180 с. URL:
http://shron.chtyvo.org.ua/Zholtovskyi_Pavlo/Khudozhnie_zhyttia_na_Ukraini_v_XVI-XVIII_st.pdf
11. Каган М.С. Морфологія мистецтва. Москва - Ленінград, 1972. 428 с. URL:
<http://padaread.com/?book=44660>
12. Київський національний музей російського мистецтва. URL: <http://www.knrm.com.ua/>
13. Культура і мистецтво Давнього Єгипту. URL:
<http://www.egyptolog.ru/iskusstvo/iskusstvo.htm>
14. Лувр. Париж. URL: <http://louvre.historic.ru/>
15. Мистецтво первісного суспільства. URL: <http://www.kemsu.ru/rus/preart-diff.html>
16. Музей Д'Орсе. Париж. URL: <http://www.vparis.net/kvartal-sen-zhermen/muzej-orse-v-parizhe-mus-e-d-orsay.html>
17. Музей Метрополітен, Нью-Йорк // [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://gallerix.ru/album/Met>
18. Музей Прадо. Мадрид. URL: <http://nearyou.ru/0prado/0prado.html>
19. Національна галерея мистецтв. Вашингтон (колекція). URL:
<http://gallerix.ru/album/NGA>
20. Первісна культура. URL: <http://ellib.org.ua/books/files/culture/ukrinterncul/p4.html>
21. Петракова А.Е. Искусство Древнего Востока / Науч. ред. А. В. Корнилова. URL:
http://www.ereading.me/bookreader.php/1023271/Petrakova__Iskusstvo_Drevnego_Vostoka.html
22. Рейксмузеум, Амстердам. URL: http://muzei-mira.com/muzei_gollandii/73-reyksmuzeum-v-amsterdam.html

11. Політика виставлення балів. Вимоги викладача

Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, у самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Перед студентами постає система вимог та правил поведінки на заняттях, до їх відома доводяться методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт та інших завдань. Все це гарантує високу ефективність освітнього процесу і є обов'язковим для студентів.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «**Історія образотворчого мистецтва**», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу плюс бали, отримані під час іспиту. Впродовж семестру студент за виконання завдань отримує – 60 балів під час складання II блоків/модулів і 40 – балів за екзамен.

Студент повинен підготувати під час практичних занять низку матеріалів. Блок/Модуль I. Вивчення матеріалу даного блоку передбачає підготовку такого відеоконтенту: *відеопрезентація до практичних занять; опис та аналіз (у письмовій формі) пам'яток мистецтва в кожній темі до практичних занять; відповіді на проблемно-пошукові питання та питання до практичних занять; словник термінів; заповнення хронологічної таблиці «Характерні риси мистецтва періоду...»; модульна контрольна робота; підсумкова*

презентація за однією з тем практичних занять (до 50 слайдів); реферат (для тих, хто був відсутній на практичних заняттях).

Блок/Модуль II. Вивчення матеріалу даного блоку передбачає підготовку такого відеоконтенту: відеопрезентація до практичних занять; опис та аналіз (у письмовій формі) пам'яток мистецтва в кожній темі до практичних занять; відповіді на проблемно-пошукові питання та питання до практичних занять; словник термінів; заповнення хронологічних та порівняльних таблиць; модульна контрольна робота; екзаменаційна презентація за однією з тем вивченого матеріалу (до 80 слайдів); реферат (для тих, хто був відсутній на практичних заняттях).

Поточне тестування та самостійна робота								М.К.Р.		Сума
Змістовий модуль 1										
Блок/Модуль I										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
4-10	4-10	4-10	4-10	4-10	5-10	2-10	2-10	6 - 20		35-100

12. Підсумковий контроль

Питання до диф. заліку

Перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань

Питання для підсумкової оцінки знань:

1. Надайте поняття виду і жанру мистецтва. Які жанри ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
2. Поняття стилю, напрямку, течії, «школи» в мистецтві: характерні ознаки та відмінності.
3. Характеристика архітектури як виду мистецтва. Основні виразні засоби створення художнього образу в архітектурі.
4. Специфіка, періодизація та основні ознаки розвитку первісного суспільства. Теорії походження мистецтва.
5. Специфіка зображення тварин в європейських пам'ятках мистецтва первісного суспільства (печерний живопис, петрогліфи).
6. Особливості зображення людини в європейських пам'ятках мистецтва первісного суспільства (скульптура, петрогліфи).
7. Будівництво і живопис Трипілля; розписна трипільська кераміка.
8. Характерні риси розвитку художньої культури скіфів, «царські» кургани скіфської знаті; специфічні риси скіфського «звіриного стилю».
9. Специфіка культового зодчества Межиріччя.
10. Гробниці та храми Давнього Єгипту.
11. Ідейні засади і зображальні принципи канону образотворчого мистецтва Межиріччя та Єгипту (порівняти на прикладах рельєфів, розписів).
12. Період Амарни та його роль і значення для розвитку давньоєгипетського мистецтва.
13. Особливості Крито-Мікенського мистецтва, його значення для мистецтва Давньої Греції.
14. Ордерна система та її конструктивне значення в архітектурі Давньої Греції.
15. Еволюція образу людини в скульптурі Давньої Греції: від кор і куросів періоду архаїки до класики та ідеального образу епохи еллінізму.
16. Особливості мистецтва етрусків: міфологічні уявлення, поховальна скульптура, скульптурні образи богів.
17. Розвиток давньогрецької ордерної системи в архітектурних спорудах Стародавнього Риму, основні види архітектурних будівель (базилика, мавзолей) та інженерних споруд.
18. Типологія і художні особливості портретних зображень в скульптурі Стародавнього Риму.

19. Характеристика до романського періоду і романського стилю: основні типи архітектурних споруд; книжкова мініатюра епохи Каролінгів.
20. Конструктивні особливості та символіка художнього образу готичного собору, собор як зразок утворення синтезу мистецтв: роль і місце скульптурного оздоблення; типи вітражу та художнє значення мистецтва вітражу.
21. Модель світу в візантійському мистецтві, символіка і принципи синтезу мистецтв у православному храмі. Утворення іконографії православного мистецтва.
22. Зародження християнства в Київській Русі. Мистецтво Київської Русі (IX – XII ст.): Софія Київська (1017 - 1027) як відображення моделі світу та релігійних уявлень.
23. Синтез православного храму: типологічна спільність храмової архітектури, монументальної мозаїки і фрески, іконопису в синтезі літургійного дійства. Основні типи православного храму на Русі (Михайлівський Золотоверхий монастир, храм Параскеви П'ятниці в Чернігові).
24. Мистецтво Володимиро-Суздальської та Московської архітектурних і живописних шкіл (творчість видатних іконописців Ф. Грека, А. Рубльова, Діонісія).
25. Основні іконографічні типи в давньоруському іконописі.

Необхідний блок завдань наприкінці вивчення Блоку/Модулю I:

1. Презентації до практичних занять (8).

2. **Відповіді на проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу та питання до практичних занять (при відсутності на заняття – у письмовій формі).**
3. **Опис та аналіз (у письмовій формі) пам'яток мистецтва – 2 в кожній темі до практичних занять: архітектура + скульптура або образотворчий твір.**
4. **Словник термінів (до практичних занять) за вимогами.**
5. **Заповнення розділу «Характерні риси мистецтва» в хронологічній таблиці.**
6. **Модульна контрольна робота (тестові завдання).**
7. **Підсумкова презентація за однією з тем практичних занять (за вимогами).**
8. **Реферат (для тих, хто був відсутній на практичних заняттях).**

Вимоги до відповідей на проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу та питання на практичних заняттях:

1. Відповідь повинна мати обґрунтовані судження з використанням знань про явище, що вивчається.
2. Проблемно-пошукові питання надаються для осмислення лекційного матеріалу, відповіді мають бути повними, точними, спиратися на отримані знання та доповнюватися знайденими самостійно фактами.
3. До практичних занять студент готується за планом, на кожне питання робить коротку та змістовну презентацію, аналізує та узагальнює матеріал.

Критерії оцінювання відповідей на проблемно-пошукові питання на засвоєння лекційного матеріалу та питання на практичних заняттях:

3 – 4б. - відповідь на поставлені до самостійного осмислення питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, викладений матеріал має доказовий, логічний і

послідовний характер. Студент володіє способами творчого осмислення матеріалу, вміє аналізувати твори образотворчого мистецтва, послідовно і логічно виявити основні якості художнього твору, має гарний стиль викладання своїх думок щодо обраного ним твору для опису.

2 б. - відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база; у відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки, аналіз твору проведено без проявлення яскравих творчих здібностей.

1 б. – виставляється за неповну, фрагментарну відповідь, у відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Аналіз обраного для опису твору має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість, порушена послідовність розгляду твору. У тексті і відповіді на питання наявні фактичні та мовленнєві помилки.

0 б. - якщо студент дає відповідь у формі висловлювання (судження), не використовуючи знань з теорії та історії образотворчого мистецтва, відповідь має не самостійний характер і грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Вимоги до модульної контрольної роботи (тестові завдання).

1. Модульна контрольна робота проводиться після вивчення модулю.
2. Модульна контрольна робота складається з двох варіантів тестових завдань, у кожному варіанті - 50 завдань.
3. Студент відповідає на питання, позначаючи вірний варіант тестового завдання.
4. Якщо в модульній контрольній роботі надані відповіді на всі запитання, студент отримує високу оцінку; якщо є до 5 невірних відповідей, оцінка знижена на 3 бали; якщо наявно до 10 невірних відповідей, оцінка знижується на 5 балів; якщо невірних відповідей до 15, оцінка знижується на 8 балів; якщо студент невірно відповів більше ніж на 15 відповідей, контрольна робота вважається невиконаною.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

- 5 б.** – студент вірно відповів на всі питання
- 4 б.** – наявні до 5 невірних відповідей
- 3 б.** – наявні до 10 невірних відповідей
- 2 б.** – наявні до 15 невірних відповідей
- 0 б.** – невірних відповідей більше 15.

Вимоги до складання термінологічного словнику:

1. Терміни для пояснення надані в кожній темі (див. силабус).
2. Пояснення термінів повинно бути повним і змістовним з ілюстрацією до нього, якщо це художній твір або художнє явище (напря́м, стиль, художній прийом).
3. Словник оформлюється в невеличкій папці з файлами.
4. Додавання ілюстрацій для уточнення деяких термінів сприяє повноті опису.
5. Студент вільно оперує термінами, які випи́сує до словнику, що перевіряється у контрольних випробуваннях та при усному опитуванні.

Критерії оцінювання термінологічного словнику:

2 б. – студент склав словник точно, відповідно вимог, добре орієнтується в термінології.

1 б. – словник має не зовсім повні пояснення термінів, студент орієнтується в термінології.

0 б. – словник складений випадково, нашвидку, не відповідає вимогам, студент не орієнтується в термінах.

Вимоги до створення порівняльної хронологічної таблиці:

1. Розділи таблиці заповнюються протягом вивчення матеріалу (в лекціях та на практичних заняттях).

2. Кратко наводяться відомості про характерні художньо-естетичні особливості історичного часу, що вивчається.

3. Художньо-естетичні ознаки різних періодів порівнюються між собою, що дає змогу виявити еволюційний характер розвитку мистецтва.

Критерії оцінювання заповненої порівняльної хронологічної таблиці:

2 б. – заповнена таблиця відрізняється повнотою характеристики і розумінням основних художньо-естетичних ознак часу;

1 б. – деякі художньо-естетичні ознаки прописані незрозуміло, є певні упущення в порівнянні періодів розвитку мистецтва;

0 б. – таблиця не заповнена.

Вимоги до презентації:

Вимоги до структури презентації:

- титульний слайд містить назву презентації та прізвище виконавця;

- вступ, в якому представлені цілі та завдання теми;

- логічне завершення презентації, що містить висновок та узагальнення.

Вимоги до змісту презентації:

- відповідність змісту презентації поставленій меті;

- відсутність фактичних помилок, достовірність поданої інформації;

- лаконічність тексту на слайді (не перевантажувати слайди текстовою інформацією);

- завершеність (зміст кожної частини текстової інформації логічно завершено);

- стислість викладу, максимальна інформативність тексту;

- відповідність зображень змісту презентації.

Вимоги до оформлення презентації:

- використання єдиного стилю оформлення;
- відповідність графічного стилю оформлення презентації її змісту;
- використання для фону слайда нейтрального тону;
- запобігання перенавантаженню текстом та різними деталями;
- використання не більше трьох кольорів на одному слайді (один для фону, другий для заголовків, третій для тексту);
- форматування тексту, виокремлення важливих його частин жирним шрифтом;
- для оформлення презентації слід використовувати стандартні, широко поширені шрифти: Arial, Tahoma, Verdana, Times New Roman, Calibri і ін.;
- дотримання прийнятих правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту (відсутність точки в заголовках і т.д.).

Розташування інформації на слайді:

- на слайді повинні розміщуватися картинка і текст;
- під картинкою повинен розташовуватися напис (автор, назва, час створення);
- інформація, подана привабливо, оригінально, звертає увагу глядачів.

Вимоги до тексту та зображень на слайді:

- текст має читатися на тлі слайда презентації (текст виразно видно на тлі слайда, використання контрастних кольорів для фону і тексту);
- кегль шрифту повинен бути не менше 18 розміру (для заголовків – 20 - 22);
- використання шрифтів без зарубок;
- якість зображення (контраст зображення по відношенню до фону).

Обсяг презентації:

- для доповіді на практичному занятті не менше 8-12 слайдів;
- підсумкова залікова презентація – 35 - 50 слайдів;
- підсумкова екзаменаційна презентація – 70 - 80 слайдів.

Критерії оцінювання презентації:

Презентація оцінюється за наступними критеріями:

- **Відповідність теми змісту презентації, оригінальність оформлення**
- **Глибина, повнота розкриття теми, самостійність у виборі творів для опису та аналізу**

- **Логіка викладення матеріалу: послідовність, відсутність фактичних помилок**
- **Термінологічна чіткість (пояснення основних термінів)**
- **Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння критично оцінити її**
- **Вміння дібрати найсуттєвіший матеріал, укласти тези для короткого виступу**
- **Оформлення презентації згідно вимог**

10 - 15 – Зміст презентації відповідає темі, витримана послідовність та логіка викладення матеріалу. Спостерігається термінологічна чіткість, фактична точність. Відсутні орфографічні, граматичні та стилістичні помилки. Презентація оформлена згідно вимог. Обсяг відповідає нормам. Під час виступу студент вільно орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми, володіє майстерністю усної доповіді (риторичні уміння; уміння розгорнути думку у відповідності до рамок доповіді; уміння визначити особисту позицію; уміння тримати контакт із аудиторією, правильність мови).

7 - 9 – Матеріал викладений у презентації послідовно, відповідає логіці. Іноколи простежується порушення фактичної точності. Наявні незначні орфографічні, граматичні та стилістичні помилки. Презентація оформлена згідно вимог. Обсяг відповідає встановленим нормам. Під час виступу студент вільно орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. Виявляє достатньо умінь усної доповіді.

1 - 6 б. – План викладення матеріалу в презентації недосконалий. Загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки. Наявні фактичні, орфографічні, граматичні та стилістичні помилки. В оформленні є деякі недоліки. Обсяг відповідає встановленим нормам. Під час виступу студент вільно орієнтується у матеріалі, але висловлює свої думки недостатньо аргументовано. Виявляє лише окремі уміння усної доповіді.

0 б. – Презентація створена на швидку, фрагментарно, позначена несамотійним підходом до виконання. План відсутній або не відповідає змісту, матеріал фрагментарний. Тема не розкрита. Під час виступу студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності, оперує лише загальними фразами. Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Вимоги до виконання опису та аналізу (у письмовій формі) пам'яток мистецтва – 2 у кожній темі до практичних занять: архітектура + скульптура або образотвірчий твір (твір може надаватися індивідуально кожному студенту):

- 1. Опис та аналіз художнього твору виконується окремо від презентації.**
- 2. Обраний для аналізу художній твір роздруковується якісно у форматі А4 та подається в окремому файлі.**
- 3. У цей файл вкладається текст з описом та аналізом твору (1 - 2 сторінки).**
- 4. Художній твір аналізується як у цілому, так і з виделеними фрагментами (обов'язково), які підтверджують Вашу думку про особливості стилю або напрямку та специфіку індивідуальної манери митця.**
- 5. Фрагменти твору можна друкувати окремо і додавати в цьому ж файлі, можна привести в тексті, де вони описуються.**

Критерії оцінювання проведеного опису та аналізу художнього твору:

2 б. – студент надав точний опис, глибокий аналіз відповідно вимог, добре орієнтується в термінології.

1 б. – опис та аналіз твору виявляє не зовсім глибокі знання, проте студент орієнтується в термінології.

0 б. – опис та аналіз проведений випадково, нашвидку, не відповідає вимогам, студент не орієнтується в термінах, не розуміє явища, що описується.

Методичні рекомендації до виконання рефератів:

Реферати з дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» виконуються на підставі вивчення основних тем, рекомендованих джерел та самостійної роботи студентів. Обрана для реферату тема має осмислюватись і глибоко вивчатись по запропонованій літературі до теми. Реферат повинен бути інформативним, об'єктивно передавати зміст первинного тексту, коректно оцінювати матеріал. Реферати можуть мати узагальнений, історичний, історико-теоретичний, аналітичний та інші напрями.

Реферат може бути репродуктивним (відтворювати зміст первинного тексту) та продуктивним. Репродуктивні реферати бувають двох видів: реферат-конспект та реферат-резюме. Реферат-конспект містить фактичну інформацію, відомості про методи дослідження, отримані результати. Реферат-резюме містить лише основні положення. Продуктивні реферати – реферат-огляд, реферат-доповідь. Реферат-огляд – зіставлення різних точок зору стосовно конкретного питання. Реферат-доповідь має розгорнутий характер, містить аналіз інформації першоджерел, об'єктивну оцінку проблеми. Студенти повинні вміти аналізувати самостійно твори художників різних епох, представників різних стилів, напрямів, вміти описувати пам'ятники архітектури з точки зору стильових відображень епохи, тому при виконанні рефератів обрані ними твори мистецтва описуються за схемою:

1. Автор, назва, рік створення, техніка виконання.
2. Вид мистецтва і жанр, якому належить твір.
3. Визначити головні риси цього виду та жанру.
4. Якими виразними засобами художник створює образ у цьому творі (композиційні прийоми, колорит, малюнок та інші).
5. Порівняння твору з іншими в творчості художника або існуючими в данній епохі в інших митців.
6. Чим вам цікавий цей твір.

Вимоги до виконання реферату:

- реферат має складатися з двох частин;
 - в частині першій викладається історія питання;
 - в частині другій аналізуються пам'ятники мистецтва;
- обов'язково підбирається ілюстративний матеріал, при необхідності виконуються малюнки, таблиці, схеми та ін.
- Об'єм тексту реферату повинен бути понад 15 сторінок (комп'ютерного набору, нумерованих).

Вимоги до оформлення реферату:

1. Обкладинка – за стандартом ВНЗ.
2. Розробляється план викладання матеріалу з вказівкою номерів сторінок по розділам.
3. Кожний розділ в тексті має назву, друг від друга розділи відділені інтервалом.

4. Текст доповнюється ілюстрованим матеріалом. Додаток в вигляді кольорових копій (формату А4) або репродукцій тих творів, які студент обирає для аналізу (2 – 3 сторінки).

5. Список використаної літератури (не менш 5 найменувань) додається в кінці основного тексту

реферату в алфавітному порядку і за бібліографічним стандартом, наприклад:

Якщо вказується посібник або монографія:

Крвавич Д.П. и др. Українське мистецтво. У 3 ч. – Ч.1. – Львів: Світ, 2003. – 256 с., іл.

Якщо це стаття з журналу, збірника, енциклопедії тощо:

Сніжко В. Идеологія терену // Образотворче мистецтво - 2003, № 2 – с.29-31

Критерії оцінювання:

Реферат оцінюється за наступними критеріями:

- Відповідність теми змісту і формі реферату
- Глибина, повнота розкриття теми
- Логіка викладення матеріалу
- Термінологічна чіткість
- Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння критично оцінити її
- Власне бачення проблеми дослідником, творчий характер роботи
- Якщо реферат є основою усного повідомлення, враховують і вміння дібрати найсуттєвіший матеріал, укласти тези для короткого виступу
- Оформлення реферату згідно вимог

4 - 5 б. – Робота самостійна, творча. Зміст і форма реферату відповідає плану. У рефераті витримана пропорційність частин. Матеріал викладений логічно й послідовно. Спостерігається термінологічна чіткість. Відсутні фактичні, орфографічні, пунктуальні, граматичні та стилістичні помилки. Реферат оформлений згідно вимог. Обсяг відповідає нормам. Під час захисту студент вільно орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми, володіє майстерністю усної доповіді (риторичні уміння; уміння тримати тезу та розгортати її у відповідності до рамок доповіді; уміння визначити особисту позицію; уміння тримати контакт із аудиторією, правильність мови).

2 - 3 б. – Простежується творчий підхід до виконання реферату. Матеріал викладений послідовно, відповідає плану. Інколи простежується порушення логіки. Структура відповідає формі реферату. Наявні незначні фактичні, орфографічні, пунктуаційні, граматичні та стилістичні помилки. Реферат оформлений згідно вимог. Обсяг відповідає встановленим нормам. Під час захисту студент вільно орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. Виявляє достатньо умінь усної доповіді.

1 - б. - Простежується спроба підійти до написання реферату самостійно і творчо. Однак план реферату недосконалий, у ньому спостерігається змішування цільових установок. Загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, установлювати співвідношення між частинами. Наявні фактичні, орфографічні, пунктуаційні, граматичні та стилістичні помилки. У оформленні є деякі недоліки. Обсяг відповідає встановленим нормам. Під час захисту студент вільно орієнтується у матеріалі, але висловлює свої думки недостатньо аргументовано. Виявляє лише окремі уміння усної доповіді.

0 б. – Реферат написаний на швидку, фрагментарно, позначений несамоостійним підходом до виконання. План відсутній або не відповідає змісту й формі. Тема не розкрита. При захисті студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з «Історії образотворчого мистецтва» в процесі виконання практичних завдань

1. Поточне оцінювання здійснюється протягом всього семестру в процесі виконання завдань на практичних заняттях, на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять або при бажанні підвищити попереднє оцінювання).

7 – 10 б. - студент отримує в тому випадку, якщо він продемонстрував досконале знання та розуміння понятійного апарату з теми заняття, вільне оперування класифікаціями видів та жанрів образотворчого мистецтва, поняттям стилю та напрямку мистецтва, відповідь на поставлені до самостійного осмислення питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами творчого осмислення матеріалу, вміє аналізувати твори образотворчого мистецтва, послідовно і логічно виявити основні якості художнього твору, має гарний стиль викладання своїх думок щодо обраного ним твору для опису.

4 – 6 б. - виставляється за відповідь, яка майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер, понятійна основа базується на обраній класифікації, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями з теми, може застосувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки, аналіз твору проведено без проявлення яскравих творчих здібностей.

1 – 3 б. – виставляється за неповну, фрагментарну відповідь. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер, вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру, у відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Аналіз обраного для опису твору має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість, порушена послідовність розгляду твору. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У тексті і відповіді на питання наявні фактичні та мовленнєві помилки.

0 б. - якщо студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності та оперує лише загальними фразами, відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені поняття з теми, дає відповідь у формі висловлювання (судження), крім того відповідь має не самостійний характер і грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з «Історії образотворчого мистецтва» в процесі виконання самостійних завдань

До самостійного опрацювання кожної теми надається певна кількість годин. Оцінки за самостійну роботу виставляється за результатами виконання окремих завдань за шкалою від 1 до 10 б.

7 – 10 б. - студент отримує в тому випадку, якщо матеріал, що був підготовлений самостійно (зокрема написаний реферат за обраною темою, самостійно описані та проаналізовані художні твори, виконаний словник термінів, самостійно заповнена графа хронологічної таблиці), має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами творчого осмислення матеріалу, вміє аналізувати твори образотворчого мистецтва, послідовно і логічно виявити основні якості художнього твору, має гарний стиль викладання своїх думок щодо обраного ним твору для опису.

4 – 6 б. - виставляється за завдання, які виконані у повному обсязі, мають усвідомлений та достатньо розгорнутий характер, понятійна основа базується на обраній класифікації, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, недостатньо виваженою та аргументованою

є доказова база. Студент вільно оперує знаннями з теми, може застосувати їх у новій навчальній ситуації. У певних завданнях трапляються окремі неточності, аналіз твору проведено без проявлення яскравих творчих здібностей.

1 – 3 б. – виставляється за виконання завдань у неповному обсязі. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер, вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру, відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Аналіз обраного для опису твору має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість, порушена послідовність розгляду твору. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У тексті реферату та аналізі і описі творів, а також у заповненій хронологічній таблиці наявні фактичні помилки.

0 б. - якщо студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності та оперує лише загальними фразами, відтворює лише окремі фрагменти, розглядає лише розрізнені поняття з теми, аналізує твори неглибоко, аналіз не має самостійного характеру, у заповненій хронологічній таблиці є грубі фактичні помилки.

Таблиця критеріїв оцінювання з дисципліни «Історія образотворчого мистецтва»

Фахові компетентності	Показники	Бали
-----------------------	-----------	------

<p>1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності образотворчого мистецтва, зміст основних класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, усвідомлювати їх художньо-естетичну природу.</p>	<p><u>Знання:</u> 1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури. 2. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.</p> <p><u>Уміння:</u> 1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел. 2. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 - 5</p>
<p>2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології сучасного образотворчого мистецтва; оцінювати нові відомості та інтерпретації у контексті формування цілісної картини розвитку сучасного мистецтва протягом його історії.</p>	<p><u>Знання:</u> 1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури. 2. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи. 3. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.</p> <p><u>Уміння:</u> 1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 3</p> <p>1 – 5</p>

	<p>бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.</p> <p>2. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід</p>	1 - 5
<p>3. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчій діяльності, аргументовані знання художніх стилів різних епох та володіння академічними і сучасними техніками, прийомами та методиками, спроможність до професійного спілкування щодо актуальних проблем мистецтвознавства.</p>	<p><u>Знання:</u></p> <p>1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.</p> <p>2. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.</p> <p>3. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.</p> <p><u>Уміння:</u></p> <p>1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.</p> <p>2. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 – 5</p> <p>1 - 5</p>

	зарубіжний мистецький досвід.	
<p>4. Здатність демонструвати достатньо високий рівень творчої майстерності, розуміти основні шляхи інтерпретації художнього-пластичного образу у мистецтвознавчій, творчій та дослідницькій діяльності; інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.</p>	<p><u>Знання:</u></p> <p>1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.</p> <p>2. Знання матеріалів та технік образотворчого мистецтва; виражальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення.</p> <p>3. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.</p> <p>4. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.</p> <p>5. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.</p> <p><u>Уміння:</u></p> <p>1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.</p> <p>2. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 – 3</p> <p>1 – 5</p> <p>1 - 5</p>

<p>5. Здатність володіння сучасною культурою мистецтвознавчого дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.</p>	<p><u>Знання:</u> 1. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел. 2. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.</p> <p><u>Уміння:</u> 1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел. 2. Вміння орієнтуватися в сучасних програмних та апаратних засобах, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням.</p>	<p>1 – 3</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 - 4</p>
<p>6. Здатність застосовувати базові знання провідних художньо-теоретичних систем та концепцій, історичних та мистецьких процесів розвитку українського образотворчого мистецтва в творчій та мистецтвознавчій діяльності.</p>	<p><u>Знання:</u> 1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури. 2. Обґрунтовані знання про сучасні засади функціонування та організації культури та мистецтва, знання правових основ і законодавства України в галузі культури, мистецтва та охорони пам'яток. 3. Знання матеріалів та технік образотворчого мистецтва; виражальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення. 4. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва. 5. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.</p> <p><u>Уміння:</u> 1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, розуміти та вміти складати тексти державною та іноземною (- ними) мовами, формувати різні типи</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 3</p> <p>1 – 4</p> <p>1 - 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 – 3</p>

	<p>документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.</p> <p>2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву, працювати в команді та автономно, працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), вивчати та використовувати історичний досвід світових мистецьких практик.</p>	<p>1 – 5</p> <p>1 - 3</p>
<p>7. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності; використовувати професійно профільовані знання в творчій діяльності, пов'язаній з проектуванням та створенням, здійснювати пошук, аналіз та інтерпретацію інформації, необхідної для виконання завдань професійної діяльності.</p>	<p><u>Знання:</u></p> <p>1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.</p> <p>2. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.</p> <p>3. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.</p> <p><u>Уміння:</u></p> <p>1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву, працювати в команді та автономно, працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>2. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), вивчати та використовувати історичний досвід світових мистецьких практик.</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 3</p> <p>1 – 5</p> <p>1 - 3</p>

Особливості перекладання

- Студент не допускається до семестрового контролю з ІОМ, якщо він не виконав усіх видів робіт, завдань (презентації, опис та аналіз творів, словник термінів, реферати, хронологічні таблиці та ін.), передбачених робочим навчальним планом на семестр з цієї навчальної дисципліни, або має незадовільні обидві атестації з дисципліни.

У разі отримання незадовільної оцінки, перескладання екзамену (заліку) з дисципліни допускається не більше двох разів. При повторному перескладанні екзамен (залік) у студента може приймати комісія, яка створюється завідувачем кафедри. Оцінка комісії є остаточною.

Перескладання екзаменів (заліків) здійснюється тільки після закінчення екзаменаційної сесії протягом канікул.

Якщо студент був допущений до складання семестрового контролю, але не з'явився без поважної причини, то вважається, що він використав першу спробу скласти екзамен (залік) і має заборгованість.